

spätosť najmä rumelkovej mineralizácie aj s kontaktnými zónami domatických telies v centrálnej časti depresie, ako na to upozorňuje výskyt rumelky s anti-monitom na Nosgeri. Rumelkovú a antimonitovú mineralizáciu geneticky spájame s hydrotermálnou činnosťou po vulkanizme vrchnej vulkanickej etáže Slanského pohoria, polymetalickú s hydrotermálnou činnosťou po vulkanizme spodnej vulkanickej etáže. S ostatnou spájame aj argilitizačné premeny typu kaolinit — montmorilonit — hallozyt — ilit v centrálnych častiach depresie, sú pravdepodobne silnejšie vyvinuté v okolí polymetalických žíl. Pri plošnej premene vnútorných častí depresie zohrali však dôležitú úlohu aj supergénne procesy.

Nie je vylúčené, že v hĺbke môže byť Cu porfýrová mineralizácia. Preskúmať túto otázku je úlohou blízkej budúcnosti.

3. Maglovec — diorit-porfýrit

Kameňolom 4,5 km východne od obce Nižná Šebastová pri Prešove
(J. Tözsér)

Do pozdĺžnej tektonickej zóny — kapušianskej hraste — na severnom okraji Slanského pohoria intrudovalo niekoľko semiintruzívnych a subvulkanických telies pyroxenicko-amfibolického diorit-porfýritu. Najtypickejšie z nich sú Veľká Stráž a Maglovec. Vek týchto telies je stredný až vrchný sarmat a predstavujú jeden z faciálnych vývojov komplexu Brestov — Abramovce.

Subvulkanické teleso diorit-porfýritu Maglovec je pretiahnutého tvaru v smere približne V—Z. Smerná dĺžka telesa je 2,7 km, šírka 1 km. Je obklopená sedimentmi miocénnej molasy, na V ho pokrývajú produkty mladšieho vulkanizmu.

Diorit-porfýrity sú makroskopicky sivé, sivozelenkasté až tmavosivé horniny, veľmi masívne a húževnaté, s nerovnými plochami lomu, s makroskopicky viditeľnými výrastlicami sklene lesklých alebo mliečne zakalených živcov (do 3—4 mm) a lesklých tmavých minerálov (ojedinele až do 5 mm). V slabo zvetranej hornine strácajú tmavé minerály lesk, ich uralitizáciou a chloritizáciou získava hornina zelenkastú farbu.

Hornina má blokovitú, miestami nezreteľnú stĺpcovitú až vejárovitú odlučnosť.

Podľa mikroskopického opisu (J. Bohovicová in J. Tözsér 1968) je štruktúra horniny porfýrická, s výrastlicami plagioklasu, pyroxénu a amfibolu.

Plagioklasy sú väčšinou širokotabulkovité, idio- až hypidiomorfne obmedzené, zonálne, v niektorých prípadoch po okraji kaolinizované. Zodpovedajú labradoritu.

Z pyroxénov je prítomný prevažne augit takmer bez pleochroizmu, bezfarebný alebo so slabým zelenkastým nádychom. Tvorí prevažne pretiahnuté tvary. Časté sú dvojčatné zrasty.

Amfiboly sú zväčša chloritizované a uralitizované a majú často výrazné opacitové obruby. Z ojedinelých reliktovej sa dá zistiť prítomnosť čadičového amfibolu. Z akcesórií je prítomný magnetit a apatit.

Základná hmota sa skladá z drobných agregátov plagioklasu, pyroxénu, opaktných minerálov, kremeňa a kalcitu a je spravidla premenená. Jej pôvodná štruktúra sa nedá jednoznačne určiť. Petrochemický charakter horniny je zrejmý z prílohy 3. Chemické zloženie diorit-porfýritov odobraných z vrtných

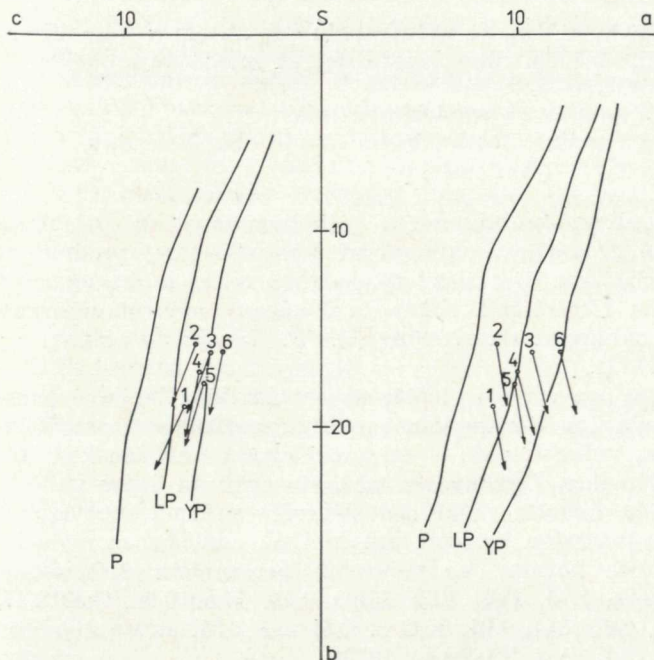
prác (J. Tözsér 1968):

SiO ₂	56,89	59,87	59,25	57,73	58,19	58,20
Al ₂ O ₃	17,03	16,2	16,81	16,71	16,74	16,74
TiO ₂	1,03	0,87	0,90	0,98	1,00	0,93
MnO	0,40	0,22	0,35	0,25	0,28	0,17
MgO	3,66	3,04	3,02	3,40	3,40	3,04
Fe ₂ O ₃ celk.	7,74	6,76	6,58	7,13	7,25	7,38
(FeO)	5,01	4,14	4,35	3,98	4,39	4,07
CaO	6,62	6,00	5,84	6,34	6,34	4,89
Na ₂ O	2,81	2,96	3,62	3,72	3,46	4,64
K ₂ O	1,81	1,82	2,08	1,22	1,56	1,38
TiO ₂	0,14	0,14	0,14	0,14	0,15	0,15
P ₂ O ₅	0,75	1,75	1,22	1,48	1,62	
H ₂ O ⁺	0,86	1,53	0,84	1,51	1,82	1,88
H ₂ O ⁻	1,22	1,44	1,33	1,57	1,29	1,75
Súčet	99,42	99,64	99,85	99,19	99,66	99,33

Analyzovalo laboratórne stredisko GO Spišská Nová Ves.

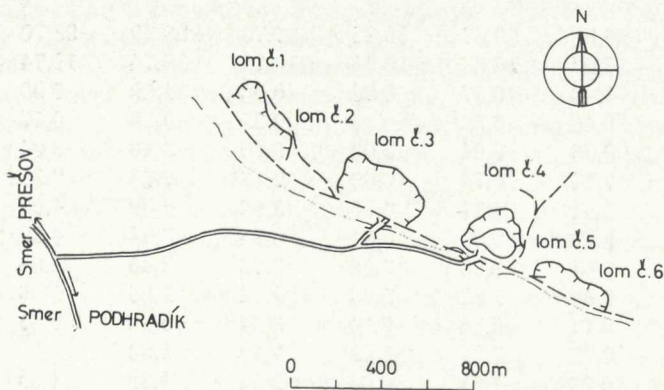
Táto lokalita je známa výskytom niektorých nie veľmi rozšírených minerálov. Sú to:

Chabazit — (Ca, Na₂) Al₂Si₄O₁₂ · 6H₂O. Vystupuje v 1–2 cm mocných žilkách, tvorí kryštalický agregát zložený z romboédrov bielej farby, ktoré sú priehľadné, výrazne štiepateľné, krehké, charakteristické sú zrasty kryštálov. Najčastejší výskyt je v hornej etáži lomu 3 (obr. 4).

Príloha 3. Pozícia diorit-porfyrítov v lokalite Maglovec v Zavarického diagrame (E. Kaličiaková 1974). 1 — 6 — čísla chemických analýz.

Fig. 3. Position of diorite-porphyrites from the locality of Maglovec in Zavaricki's diagram (E. Kaličiaková, 1974). Explanatory notes: 1 — 6 Numbers of chemical analyses.

Príloha 4. Situácia lomov na lokalite Maglovec.

Fig. 4. Situation of faults at the locality of Maglovec.

Damburit — $\text{CaB}_2\text{Si}_2\text{O}_8$. Tvorí radiálne lúčovité agregáty v dutinách čerstvých diorit-porfýritov. Je bielej farby, sklense lesklý, polopriehľadný. Má štiepaťnosť rovnobežnú s (001) a strednú tvrdosť. Je v dolných častiach lomu č. 3.

Fakolit — $(\text{Ca}, \text{Na}_2)\text{Al}_2\text{Si}_4\text{O}_{12} \cdot 6\text{H}_2\text{O}$. Chabazit bohatý na formy kryštalickej plochy, ktorý tvorí ružicové agregáty s kryštálmi šošovkovitého tvaru. Vystupuje v puklinách lomu č. 4.

Apatit — $\text{Ca}_5\text{PO}_4(\text{F}, \text{Cl}, \text{OH})$. Tvorí až 5 cm dlhé hexagonálne kryštálky. Má žltozelenú farbu, povrch potiahnutý hematitom, štiepaťnosť podľa (0001). Vystupuje v lome č. 6.

Tremolit — $\text{Ca}_2\text{Hg}_5\text{Si}_8\text{O}_{22}(\text{OH})_2$. Bežne vystupuje s apatitom. Je vláknitý, žltobielej farby.

Amiant — $\text{Ca}_2\text{Mg}, \text{Fe}_5(\text{Si}_4\text{O}_{11})_2(\text{OH})_2$. Je bežný spolu s apatitom a tremolitom. Tvorí vláknité agregáty 1,5–2,5 cm dlhé, hnedožltej až hnedočiernej farby.

4. Zamutov — ryodacitové tufy

Opustený lom 1 km západne od západného okraja obce Zamutov

(J. Tözsér)

Vo vrchnom badene (bolivino-buliminová a rotálievová zóna) sa v oblasti Zamutova začína mohutná ryodacitová vulkanická činnosť, ktorej produktom sú rozmanité druhy pyroklastík a domatické ryodacitové teleso budujúce kótu Valenčica. Vek vulkanizmu 15 ± 2 mil. rokov je dokázaný makrofaunisticky (J. Slávik 1968) aj absolútnym datovaním (G. P. Bagdasarjan — J. Slávik — D. Vass 1971).

Ryodacitové tufy vystupujúce v tejto oblasti sú popolovité a lapilové pemzové tufy. S lapilami ryodacitov a spravidla s ostrohrannými pemzami žltobielej farby s maximálnou veľkosťou do 1 cm prechádzajú na báze každého cyklu do hruboúlomkovitých facií. Opakovanie takéhoto cyklu je dobre viditeľné v odkryve, kde sa strieda niekoľko polôh ryodacitového tufu na báze hruboúlomkovitého s popolovou základnou hmotou. Smerom do nadložia sa materiál zjemňuje. Chemické zloženie horniny vo váhových percentách: SiO_2 70,67, TiO_2 0,07, Al_2O_3 13,50, Fe_2O_3 1,75, FeO 1,08, MnO 0,03, MgO 0,66, CaO 2,47, Na_2O 3,14, K_2O 3,24, P_2O_5 0,07, SO_3 0,01, $\text{H}_2\text{O}^+ \cdot \text{H}_2\text{O}^-$ — 0,51, strata žiňaním 4,86. Súčet 101,54 (J. Slávik — J. Tözsér 1973).